

לפני 25 שנה

תגובת הילדים למחזה מוגדרת, "הסמבה על מעלותיה ומגרעותיה עוררה את המיונם והלהיבה איתו". כחקירה מיוחדת" בחגו כתבי המערכת את מותו של הניח הגדני"ט, אורי אפשטיין, במסע שערך הגדני"ט במדרות הכרמל. במדור התיאטרון הציג מבקר השבועון שאלות שנגעו לפרטמאר הממוסחר של התיאטרון הקאמרי.

בשער הגיליון: פולה גיטליס, כתבת של שני שבועונים כצירוף ובניגונה ושלוחה מיוחדת של שירת השידור הבריטי (הבי.בי.סי.) שביקרה בארץ. בשורה לזונדון נשאלה פולה מי היתה האישיות שהשאירה עליה את הרושם החזק ביותר בעת שהותה בארץ. תשובתה: האלופ יצחק שרת. כהדוכה הוציאה פולה חבצלת אדומה ומיושבת שקיבלה מהאלוף, וסיפרה: אתר היכרות של דקות ספורות בה לגמה כסית קוניאק בחברת שרה, בכיתו היסואי, יצא האלופ אל גנו, קטף את הפרח בעל הגיבעול הענק, והקריש לפולה, "הנראית כמו חבצלת". כעודרה, היא לא שכחה לציין את שרה באחד ממאמריו כ"אישיות מעניינת ביותר".

גליון "העולם הזה" שיצא לאור לפני 25 שנים בדיוק, הקדיש כתבת-חקירה נרחבת תחת הכותרת "חלום בלהות כנצרת" שהקיפה דיווח-שבועון על המתרחש בין כתלי בית-היתומים הנוצרי ווספיה כנצרת, שמעליו מתנוסס דגל הוותיקן. הכתבה תיארה את התעללותה של מנהלת המסדר, הגב' לאלא, שנהנה עניווי גוף, צליפה וצריכה על גופות היתומים שבמסדרה. האביהורחני והאחראי למתרחש במסדר הנוצרי ליתומים, המטראן ג'ורנ' חכים - הגיב על הקירת השבועון: "זה עניין קטן כאמת. לכל אדם יש שיטות משלו לחנך ילדים. נראה שבמנהלת המסדר הזה היתה קצת מחמירה. זה הכל". במדור "קורא יקר" הגיב ארי אבנרי על התקפה שערך עורך "מעריב", עזריאל קרליבך, על העיתונאי עמנו קינן, שמישטטו התנהל באותם ימים כתל-אביב: "ארתו עיתונאי שכתב את המאמר נגד, עזרי' הסיף כמה משפטים המבוטים פחות או יותר את דעת החברה שהוא מייצג אותה על הדור הצעיר כולו: '...ממנו לא יצא מד' אמת חוג הנוער הפרטיזני... זהו ילד הפלא הצברי... הוא לא קרא ולא שנה, הוא לא למד ולא השכיל, הוא לא ראה ולא שמע - אבל הוא יודע את הכל...'. במדור 'מיים' תואר כתבה-שבועון את הטייס אורי בראיור, הקברניט המסופק הישראלי הראשון של חברת "אלי"על". עמנו שלם הוקדש לתמונות מדרשו האחרון נה של סגן ראש הממשלה המנוח אליעזר קפלן. ככתבת, "הסמבה באח אל הילדים" הביא "העולם הזה" לפני 25 שנים, את תקציר הצגת "הסמבה" מאת ינאל מסינזון, כאשר

"העולם הזה" 769 תאריך 24.7.52

למחרת פסקי-הדין הודרוה הרבנות לשגר הודעה חגיגית ללישכת-המדיעין הממשלית תית, ותבעה את פירוטמה בעיתונות. הכור תרת: בית-המשפט המחוזי לא תכיר בניו שאין עלידי רב בלתי-מוסמך. בין השאר פורטמו בתבלטה דברי הד"ר דב בר: "לפי חוקי המדינה צריך לרשום את הנישואין אצל הרשות הרשמה והמוסמכת מטעם משרד הדתות והרבנות הראשית. לפי החוק עוברים בני הווג, שאינם דואגים שתנישואין יירשמו לפני הרשות הרשמת, עבירה פלילית וכן אשם בעבירה האדם המסדר קידושין ללא סמכות".

ידיעה זו השאירה רושם מכא על אלפי אורחים בהם עורר נצחונו של הווג יובל תקווה כלשהי. נוסף לכך נגדה הודעת הרבנות בצורה אבסורדית את פסק דינו של השופט כהן, שניתן ימים מעטים לפני כן באותו בית-המשפט, למרות התנגדותה המרה של הרבנות.

העובדה לא נתערערה. חקירה קטנה הוציאה לאור תכסיס של מנסחי ההור דעה לעיתונות. הרבנות ניסתה לטשטש את הרושם החזק שהותיר פסקי-הדין של השופט כהן. בנסחה את הדיעה התעלמה מן הנימוקים האמיתיים שהניעו את השו פט קיסטר להימנע מלהכיר בנישואי הווג פריד. הסיבה, גירושה של בטי פריד מי בעלה הראשון נעשו אצל שופט-שלום אורחי בארצות-הברית, גירושין שאינם בעלי תוקף בארץ, ועל כן, לא ניתן לה להנישא בטרם התגרשה בגט כירחתי".

פסקי-הדין של השופט קיסטר לא שימש תקדים, ולא ביטל את התקדים של השופט כהן במשפט אביגיל ומיכאל. פסקי-דין זה לא בוטל על-ידי בית-הדין העליון. ל פיכך המצב החוקי הוא שאין צורך באי שור הרבנות כדי שנישואים בין יהודים יכרו על-ידי המדינה.

אולם אין פירוש הדבר שישנן בארץ נישואין אורחיים. אביגיל ומיכאל ניצחו אחר שעורדי-דין, דויד גנור, שיכנע את השופט שדת ישראל אינה מחייבת נוכי חתונה של רב בטקס נישואין. אולם עצם העובדה שבמדינת ישראל קובעת הדת את צורת הנישואין לא נתערעה.

עזריאל קרליבך תוקף את "עווי" (עמוס קינן) * אבא אבן טורק את הדלת לפני הערבים * דת ישראל אינה מחייבת נוכחות רב בטקס-נישואין * יורשו של הכליף מבגדד

לסערת המכות על הגלים בבגדאד, דמשק וקהיר.

דת

עדיין אין נישואים אורחיים
אביגיל ומיכאל יוכל ניצחו במאבק הז החל בינם לבין הרבנות הראשית (העולם הזה 763), ומיהרו למשרד הרושום המי חזוי מצויידיים בפסקי-דין הצהרתי המאשר את נישואיהם.
אולם השימחה באה קודם זמנה. בהפנות בני הווג את תשומת-ליבם של פקידיו ה משרד לפסקי-הדין של השופט המחוזי בנימין כהן, נוצר תקדים: הפקיד סירב למלא את צו החוק.
סוף טוף, בעל ואשה. משפט זה שפקה עיני אלפים רבים, שהאמינו עד כה שלרבנות הראשית הכוח העליון להע ניק להם מעמד של נישואין, מוטט את היקרה של הרבנות וסיכן את פרנסתה, והכריעה להגבר על הקלף האחרון: כל עוד בית-הדין הגבוה לצדק (בית המשפט העליון) לא אישר את פסקי-הדין המחזוי, אפשר למרר את חיי בני הווג.

אולם גם הרבנות הראשית נוכחה, תוך ימים ספורים, לדעת שהפעם הוכחה מכה ניצחת. שעות מספר לפני הישלח בקשה למתן פסקי-דין הצהרתי לבית-המשפט הי עליון בירושלים, הסירה הרבנות את הלחץ. אביגיל ומיכאל זכרו, סוף סוף, על-ידי המדינה, כבעל ואשה חוקיים.

הרבנות קיללה את היום בו גורה על הווג יובל להישאר רווק, בהסתמכה על תקנה דתית האוסרת נישואין של מאהב לגרושה. היא גם ניסתה להטיל איפול על התבוסה שנחלה. אך ללא הצלחה רבה. המאורע חדר לשכבות רבות בציבור, ועזר רר תסיסה בווגות רבים שחיו שנים רבות כבעל ואשה בלתי מוכרים על-ידי החוק. ראשוני בוגות אלה החלו להתדסק על דלתות בית-המשפט, וביקשו את הזכרת החוק במעמדם המשפחתי.

הודעה חגיגית ומיוחדת. הווג הי ראשון, משה פריד וחברתו בטי. את היריע משפטית ייצג ד"ר דב בר, שביקש לכפות את עליונות הרבנות הראשית כפוסקת יחידה בהלכות נישואין. הפעם עלה הדבר ביחו. השופט המחוזי וחבש הכיפה, ד"ר יצחק קיסטר, לפניו הובאו המבקשים, השיב את פניהם ריקם. בני הווג פריד, בחרו להנישא אחר סירוב הרבנות אצל הרב יודה מאיר הדסאי, הכבש השחור של עדת הרבנים, שהשיא גם את בני הווג יובל.

מאוחר יותר, שופט בבית-המשפט העליון.

פקידי המנדט הבריטי היו מלאכים סתורים בהשוואה לקציני לגיון-הזרם הצרפתי. סירובה של ישראל להצטרף לתוכמי שית רור טוניסיה אינה מהווה רק בעיטה ברעת הקהל העולמית, שניצבה לימין תנועת השיחור העברית, אלא שהיא גם מעשה של סיפשות.

הודיע הדובר הישראלי: ישראל תמכה בעצמאות לזב הערבית, ולא זכתה על-ידי כך בשום יתרון מעשי. היה זה חשבון של בעל חנות-מכולת הרוצה לקבל פרי-טות עבור קופסת-סרדינים שמכר. לא היה זה חשבון של מדינאי המוכן להשי קיע מאמצים במדיניות של טווח ארוך לרכישת אהדתם של מיליוני הערבים בי מחב, השואפים לשיחורר הלאומי והמאי מינים כי שיחורר זה סותר את כוונות ישראל.

רסן מומחה ישראלי לענייני ערב: הרי אסון הוא שמישרד התוך הישראלי הוא פידו קבוצה של אנשי המערב (ובראשם וולטר איתן * * ואבא אבן). העוקבים בי חרדה אחר כל גיד של עלה בעץ פאריסאי, לונדוני ושינגטוני, אך אדישים לחלוטין

בראשותו של המלך אידריס. כיום יור' הוועד המנהל של רשות השידור.

הרמטכ"ל ירון ובניגוריון מהגוויית שריהאוצר אליעזר קפלן וגם חסמבה ויצחק שדה

אנשים

● הארון אל-דאשיד, הכליף האי גדי של אלף לילה ולילה מצא יורש בדי מותו של ראש העיר התקין של חיפה. כששמע אבא חושי כי בני עירו מת לונגים על תחבורת מכוניות המשא בי שבת, חבש משקפי שמש, הסתובב בשפת בבוקר בתורים, הקשיב לשיחות הקהל מבלי שיווחה. מסקנותיו: יש להתקין מקור מות ישיבה נוחים על מכוניות-המשא. ולי שפר את הטידורים.

● כאשר סקן שבועון-החדשות האמי ריקאי טיים, במדור "הספרים" שלו את סיפורו של שלום עליכם, כוכב נודד, שהופיע השבוע בתרגום לאנגלית, פירסם את תמונתו של שלום עליכם, המתולתל ובעלי-המצבטיים, ככותרת-המישה של ה תמונה נקבעה אחת מאימרותיו הידועות של הגומוריסטן האדישאי: "בלי אצבעות אינך יכול לחטט באפך".

● מיפקד אחרון של בעלי-חיים בחווי לחו הנרחבת של ארנסט (למי צילצלו הפעמונים?) המינגוויי, באי קובה, גילה כי בראש רשימת בעלי החיים חביביו של הסופר הנודע, עומדים החתולים. מיס פרם בבית המינגוויי: 22.